

HackShield Lesbrief Quest 8

Zoek de 'gemene' deler

Lesduur

45 minuten

Doelgroep

Groep 5 t/m 8

Geschikt voor leerlingen tussen de 8 en 12 jaar.

Ingestoken op B1 taalniveau.

Leerdoelen

Leerlingen...

- leren waarom het belangrijk is om zorgvuldig te werk te gaan op sociale media
SLO: beseffen van het belang van zorgvuldig handelen op sociale netwerken
- staan stil bij de risico's van het delen van persoonlijke informatie op (sociale) media
SLO: bespreken van risico's van het delen van persoonlijke informatie op media en sociale netwerken
- worden zich bewust van voor- en nadelen van sociale media
SLO: verwoorden van voor- en nadelen van het participeren aan sociale netwerken
- bedenken wanneer informatie ongewenst is, en weten met wie ze dit kunnen bespreken
SLO: realiseren wanneer informatie ongewenst of schokkend is én weten met wie dit te bespreken is (vertrouwenspersoon)

Benodigdheden

- Digibord
- Leerkracht account voor HackShield (maak deze [hier](#) aan)

Begrippen*:

- **Persoonlijke data/informatie:**
Alle informatie die over iemand gaat of die naar een persoon te herleiden zijn. Bijvoorbeeld je leeftijd, woonplaats, adres, telefoonnummer, maar ook foto's van jezelf.
- **Gevolgen:**
Een resultaat dat voortkomt uit iets anders (de oorzaak). Zo kan een gevolg van niet eten zijn dat je honger hebt, en een gevolg van niet slapen dat je moe bent.

* Wil je nou net iets meer weten over bovenstaande onderwerpen, ga dan naar joinhackshield.nl en bekijk de video's ter inspiratie en verdieping. Dan ben je helemaal goed voorbereid op deze les!

Algemeen

In deze klassenquest ervaren leerlingen hoe lastig het kan zijn om in te schatten wanneer en met wie je (online) wel of geen informatie, foto's of video's deelt. Aan de hand van de quest, inclusief een experiment in de klas, ontdekken leerlingen wat de gevolgen kunnen zijn van het delen van die informatie. Ook leren ze waarom zij dus goed na moeten denken over wat anderen met die informatie zouden kunnen doen. Er wordt stilgestaan bij het feit dat iedereen andere wensen en grenzen heeft wat betreft foto's en video's online zetten en delen. Het is belangrijk je te verplaatsen in iemand anders, en er rekening mee te houden dat diegene er wellicht heel anders in staat. Think before you post.

Handig om te weten

Neem zelf een kijkje op de website van [HackShield](https://HackShield.nl) zodat je kunt zien hoe de game-omgeving en de klassenquest eruit zien. Zo weet je wat de leerlingen kunnen verwachten. Dit kost ongeveer een half uurtje. Vergeet niet dat je hier een leerkrachtaccount voor nodig hebt. Deze kun je [hier](#) aanmaken. De legenda van belangrijke knoppen in de game vind je in bijlage 2.

Uitwerking

Introductie - 10 min

Vertel de leerlingen dat jullie het gaan hebben over het delen van (online) informatie met elkaar (bijv. berichtjes, foto's of video's). Hierover gaan jullie vervolgens een game over spelen met daarin ook een experiment.

Introductievragen

- We sturen tegenwoordig veel foto's, video's en verhalen naar elkaar. Super leuk dat we dat zo makkelijk kunnen delen! Maar, denk jij na over de gevolgen die het delen van een foto of video kunnen hebben?
- Wat kunnen die gevolgen zijn? Maak eventueel een woordspin op het smartbord met de antwoorden van leerlingen.
Bijv: Zodra je iets deelt heb jij niet meer in de hand wat ermee gebeurt. Anderen kunnen dan bepalen wat zij met jouw foto of video doen. Ze kunnen het bijvoorbeeld doorsturen, bewerken of opslaan op hun telefoon of computer. Dat kan dus ook vervelend uitpakken als het iets is waarvan jij niet wilde dat het bij iedereen terecht zou komen.
- Vraag jij wel eens om toestemming wanneer je een foto van iemand online zet?
- Vind jij het fijn wanneer iemand jou eerst om toestemming zou vragen?
- Wat deel jij niet van anderen? Waar ligt de grens?
Bijv: Een foto waar iemand gênant op staat, of met weinig kleren aan, of intiem is met iemand anders. Maar vooral: ik deel nooit iets als degene die daar op staat dat niet wilt. Wat er ook op te zien is. Grenzen verschillen per persoon.
- Wanneer mag iemand niet zomaar iets van jou online zetten? Wat is jouw grens?
Hier is het leuk om te wijzen op de verschillen binnen de antwoorden van leerlingen. De één vindt bijna alles goed, terwijl de ander veel duidelijkere grenzen heeft wat betreft foto's en video's online zetten.

Tips vooraf

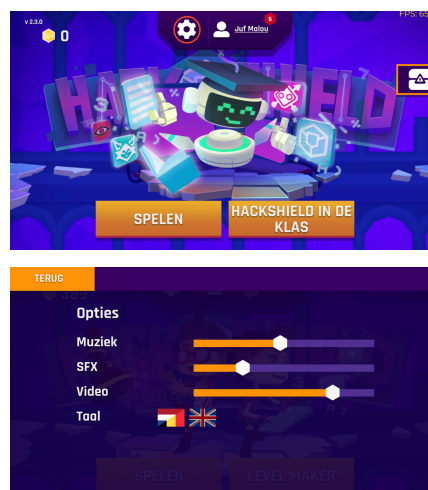
- Wil je het geluid uit in de quest? Dat kun je doen in het menu van de game via het tandwiel (zie afbeeldingen rechts). Zet alle schuifjes naar links (muziek, SFX & Video).
- Voor deze quest is het belangrijk dat de juf/meester de tekst voorleest.

Kern - 30 min

Start de quest op het digibord. Geef aan dat jullie nu gaan starten met het experiment en de game. Bespreek ook direct de regels die passen bij jouw klas wanneer jullie klassikaal een spel op het digibord spelen.

Interactieve ervaring

In deze quest staat een interactieve ervaring centraal. Tijdens het experiment ervaren leerlingen dat het lastig kan zijn om in te schatten met wie je iets kunt delen, en met wie niet. Een aantal leerlingen uit de klas moet zich voordoen als een **spion**. Het doel van het experiment is dat de spionnen niet achter het geheime woord mogen komen. Het geheime woord wordt in de quest met 1 leerling, genaamd de **startspeler**, gedeeld en vervolgens via alle leerlingen, ook wel: **Agents**, doorgefluisterd. Het experiment wordt twee keer gespeeld, waarbij de eerste keer de spionnen bekend zijn en de tweede keer niet. Het verloop is daardoor anders! Hieronder meer uitleg.

Verloop experiment

(zoals ook stap voor stap benoemd in de quest)

Ronde 1

Jij (de leerkracht) kiest een leerling als **startspeler**. Hij/zij komt naar voren en mag een geheim woord bedenken, maar niet hardop zeggen. Daarna kies je een aantal leerlingen die de **spionnen** zijn. De hele klas weet wie deze spionnen zijn. De rest van de klas start als **Agents**.

Nu moet het geheime woord rond gefluisterd worden in de klas. Maar de spionnen mogen het natuurlijk niet horen. De startspeler kiest een **vertrouweling** (in de wetenschap dat het een Agent is) en fluistert het geheime woord in het oor. De startspeler gaat na deze actie dan op de grond zitten. De vertrouweling doet daarna hetzelfde. Dus kiest nog een vertrouweling, fluistert het woord in zijn/haar oor en gaat dan zitten. Dit gaat door totdat alle Agents zitten. Als het goed is kent iedereen dan het geheime woord, behalve de spionnen. Top!

Ronde 2

Deze ronde verloopt bijna hetzelfde, maar nu zijn de spionnen onzichtbaar. Er komt een nieuwe **startspeler** naar het bord, die kiest een woord, net als in ronde 1. Maar nu moet iedereen in de klas zijn ogen dicht doen, en tikt de juf of meester een aantal kinderen in het geheim aan. Deze kinderen zijn nu de **spionnen**. Als je een spion bent is het belangrijk dat je in ronde twee gewoon blijft zitten, en niets zegt. Als een echte spion! Vervolgens verloopt het spel hetzelfde.

Belangrijk: Als je als spion het woord ingefluisterd krijgt (waarvan de kans erg groot is) mag je het woord door de klas schreeuwen (een metafoor voor openbaar delen of lekken van informatie/data) en is het experiment direct voorbij.

Vragen aan de klas in de quest

Onderstaande vragen worden in de quest aan de klas gesteld. Je kunt je hiermee alvast voorbereiden en mogelijke antwoorden paraat hebben.

1. Wat denken jullie dat we van dit experiment hebben geleerd?
Mogelijk antwoord: dat het moeilijk kan zijn om te weten wie je kan vertrouwen als het gaat om online delen.
2. Zouden jullie deze foto naar je vrienden of vriendinnen sturen? Steek je hand op als je dit zou delen. Wie is er in de meerderheid?
3. Wat vinden jullie ervan dat deze vriendin de foto zo op Instagram zet?
4. Wat zijn de vergelijkingen met het experiment dat we zojuist hebben gedaan?
Mogelijk antwoord: dat het soms moeilijk is om te weten wie je kan vertrouwen
5. Kan je dus beter nooit meer iets delen? Steek je vinger op als je het hier mee eens bent!
Discussie suggesties: doorvragen; waarom? En; wie is het daarmee eens/oneens?
6. Wat had Emily anders kunnen doen?
Discussie suggesties: Emily had erbij kunnen zeggen dat ze niet wil dat deze foto online komt, en dat deze alleen bedoeld is voor vrienden. Ook had zij zichzelf onherkenbaar kunnen maken door bijvoorbeeld haar hoofd eraf te knippen.
7. Wat had Emily kunnen doen als ze deze foto wel had willen delen, maar ze niet wilde dat iemand haar herkent?
Mogelijk antwoord: Ze had zich onherkenbaar kunnen maken op de foto. Door bijvoorbeeld haar hoofd van de foto af te knippen of bedekken.
8. De laatste vriendin deed het vast niet expres, maar wat had ze beter kunnen doen voordat ze de foto op instagram deelde?
Mogelijk antwoord: Deze vriendin had het eerst even aan Emily moeten vragen.

Afsluiting - 5 min

Vraag de leerlingen wat ze hebben geleerd.

Vragen

- Wat verwacht je van iemand als je diegene iets “in vertrouwen” stuurt?
Bijv: Dat diegene daar respectvol mee omgaat. Dat betekent dus dat degene die foto of video niet zal doorsturen of ergens online zal plaatsen zonder jouw toestemming
- Stelling: Iedereen mag foto's van mij online zetten zonder toestemming te vragen, het maakt mij niet uit hoe ik erop sta.
Voor: Je vertrouwt erop dat niemand daar iets naars mee zal doen. Je schaamt je niet zo snel en het doet je niet zoveel wat anderen van jou vinden.
Tegen: Het ding is dat je geen controle hebt over wat er met die foto's of video's gaat gebeuren en in wiens handen het terecht komt. Als het met verkeerde bedoelingen wordt bewerkt, gebruikt of gedeeld, dan weet je niet wat de gevolgen voor jouw gevoel, imago of toekomstig werk zullen zijn. Liever bewust nadenken over wat er van jou online mag staan.
- Stelling: Ik vraag nooit aan mijn vrienden of ik hun foto online mag delen, ik weet dat het mag.
Voor: Mijn vrienden hebben eerder al gezegd dat ik altijd onze foto's online mag delen, dus ik hoef het niet telkens bij iedere foto opnieuw te vragen. Ik kan ook wel zelf inschatten wanneer iemand er wel of niet gênant op staat.
Tegen: Toch kan het per foto verschillen of een vriend of vriendin die ook online zou zetten. Mening en grenzen kunnen veranderen. Als iedereen er leuk en lachend op staat en al eerder toestemming heeft gegeven voor online posten, dan kan het wel. Maar bij foto's waarop iemand een beetje gek of grappig staat, check ik toch liever of het oké is om te posten.

Shield & punten

Wanneer je met de leerlingen de quest uitspeelt, ontvang je aan het einde een code. Wanneer leerlingen op www.joinhackshield.nl een eigen profiel hebben aangemaakt (kijk hieronder hoe je hen hierin zou kunnen begeleiden), kunnen zij deze code invullen waardoor een shield en extra punten worden verdiend.

TIP: Schrijf de code op het bord of laat de leerlingen de code zelf opschrijven om mee naar huis te nemen. Zo stimuleer je dat de leerlingen zich thuis ook verder zullen verdiepen in cyberveiligheid. Wat wil je nog meer!?

Wil je jouw leerlingen in de klas al meer HackShield laten spelen? Dat kan natuurlijk ook. In bijlage 1 staat stap voor stap uitgelegd hoe je de kinderen kunt begeleiden een account aan te maken.

Tips voor vervolg

We zijn continu bezig met het doorontwikkelen. Hebben jij of je leerlingen ideeën, feedback of suggesties voor onderwerpen? Laat het ons weten via info@joinhackshield.nl.

Bijlage 1

Een HackShield account aanmaken

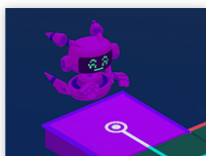
De leerlingen kunnen thuis of op school verder op cyberpad in HackShield, maar daar hebben ze wel een eigen account voor nodig. Door hen te stimuleren een passende gebruikersnaam en wachtwoord te laten bedenken, help je hen op weg in het maken van veilige keuzes online. Hieronder volgen een aantal tips:

(Wil je alleen weten hoe je een account aanmaakt op joinhackshield.nl? Lees dan alleen het dikgedrukte stukje tekst bij punt 4)

1. Doe klassikaal de [wachtwoordkraaktest](#). Laat leerlingen tellen uit hoeveel tekens hun meest gebruikte wachtwoord bestaat. Vraag dus ook door of er bijvoorbeeld hoofdletters of cijfers in voor komen. Vul een wachtwoord in op de website en je ziet hoeveel jaren of soms zelfs secondes ervoor nodig is om een wachtwoord te kunnen kraken.
2. Benoem dat een wachtZIN een goede en veilige optie is. Zo'n zin hoeft juist niet lastig te zijn. Laat ze, net als in een geschreven zin, ook de spaties tussen de woorden als tekens inzetten. Wedden dat een hacker die lastig kan kraken? spionnen, maar ook geautomatiseerde wachtwoordkrakers, hebben er veel werk aan om veel opeenvolgende tekens te achterhalen. Tel maar eens de tekens van een wachtzin en vul die in op [wachtwoordkraaktest](#). Zie je het verschil?
3. Hackers gaan altijd na wat ze over jou al online kunnen vinden. Gebruik dus nooit je naam of geboortedatum in je gebruikersnaam of wachtZIN!
4. **Laat de leerlingen zien dat ze rechtsboven op joinhackshield.nl kunnen klikken op INLOGGEN/REGISTREREN. Vervolgens moeten ze op de grote blauwe knop REGISTREREN klikken en kunnen ze daar al hun gegevens invullen. Hebben ze een account aangemaakt? Dan kunnen ze op de grote oranje knop SPELEN klikken, rechtsboven op de website.**
5. Voordat iedereen aan de slag gaat neem je de eerste stappen samen door. Het spel spreekt voor zich. Benoem dat het bij dit spel niet gaat om de snelheid, maar om de meeste vragen GOED beantwoorden. Overal zitten tips en nieuwe inzichten in verwerkt die goed van pas kunnen komen om hacken te voorkomen.
6. Er komen heel wat moeilijke woorden in voor. Die mogen leerlingen natuurlijk altijd Googlen! Handig is als ze het gelijk opschrijven, zodat je op het einde van de les een aantal van die begrippen met elkaar kunt bespreken (kracht van herhaling).

Bijlage 2

LEGENDA

Paarse Query

Hier kun je een activiteit doen waarbij de hele klas kan meedoen.

Karakter loopt

Dit icoon geeft aan dat het karakter in beweging is.

Spreekwolk

Hier vind je alle teksten die je tot nu toe in de klassenquest tegen bent gekomen.

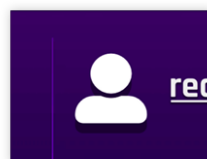
Shield

Bekijk hier welke shields je al behaald hebt.

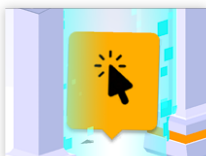
Money Blocks

Dit zijn de moneyblocks die je verzameld hebt. Het online geld van HackShield.

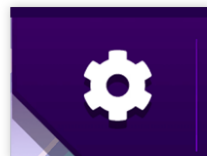
Profiel

Bekijk je profiel en pas eventueel aan.

Klikpunt

Klik hier voor interactie.

Instellingen

Pas hier het volume, effecten, taal en het geluid van de video aan.